

Прочетете внимателнотекста и отговорете на въпросите.

На празника на двамата солунски братя, сутринта при изгрев слънце, стринка Неда строяваше пред стъпалата на къщата всички внуци на баба Йонка и проверяваше кой как е облечен, кой е с измита коса и кой не е, на кого цървулите не са почистени... Щом останеше доволна от прегледа, върху устните и в сините ѝ очи се появяваше усмивка, в която се долавяше и нещо дяволито, и нещо меко, тъжовно, и рече с ласкав, напевен глас: «Хайде, вървете и си наберете по една китка... И да я сложите до портретите на свети свети Кирил и Методи».

Ние, внуците на баба Йонка, само това чакахме. Щом си свиехме по една росна китка от бели и жълти лалета, от жълти и сини перуники, от розови и сини зюмбюли, от алени божури, стринка Неда ги превързваше с усукани пъстроцветни конци: «Вървете, деца!»

Аз и моите братовчеди пораснахме, изпоженихме се и се пръснахме като пилци. И на никого не е идвало наум да попита тая вече остаряла жена защо някога ни позволяваше да берем цветята, които тя отглеждаше, единствено на празника на първоучителите. Веднъж я попитах за това.

«Като ме питаш, да ти кажа – поде старата жена. – Едно време много деца бяхме в семейството ни. Всички работехме в полето и с добитъка. Не знам защо, но само аз клонях към ученето... Много плаках да ме запишат в първо отделение, по днешному в първи клас... Цял месец ходих на училище... Някой ми открадна таблата и тате повече не ме пусна на училище, защото нямал пари да ми купи друга. Но аз сама научих азбуката. Същата година, на празника на светите братя, набрах от какината градинка ей такъв букет цветя и го занесох на моя учител. Той ме целуна и аз се разплаках... И почнах всяка година, докато се задохм за чичо ти, на тоя празник да бера цветя и да ги нося в училището... Ако е имало нещо, за което била тъжна душата ми, чедо, било е за учение... И досега усещам болка, ето тук в гърдите...»

Стринка Неда, снаха на моята баба Йонка, през целия си живот е носила една пареща болка. И на никого не я доверила. Дори на своя мъж. Дори на децата си. И ако не бих я подкачил, и с мене нямаше да я сподели. Тъй, с тайната си, щеше да си легне в гроба.

И ми хрумна мисълта, че такива като стринка Неда са създали в отдавнашни години празника на писмеността. Щом те не могат да се учат, нека ония, които идват подир тях, да знаят цената на учението. Ето, празникът е жив затуй – да напомня, да разказва.

Прегърнах я за раменете и рекох: «Каква си ми била ти, каква си ми била, стринке моя...»

по Николай Драганов

<p>4.</p>	<p>Тълкувайте с по едно изречение или синонимен израз смисъла на изразите от текста:</p> <p>Изпоженихме се и се пръснахме като пилци –</p> <hr/> <hr/> <p>Аз клонях към ученето _____</p> <hr/> <hr/> <p>Хрумна ми мисълта</p> <hr/> <hr/>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>
<p>5.</p>	<p>Открийте в текста и запишете по един пример на:</p> <p>Епитет _____</p> <p>Олицетворение _____</p> <p>Метафора _____</p> <p>Сравнение _____</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p>
<p>6.</p>	<p>Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „ЕЗИК” в различни значения /можете да промените формата на думата – число/.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>	<p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1/2/3</p>

<p>10.</p>	<p>Определете кои от изречените долу времена се срещат в текста. Запишете по един пример в съответните редове.</p> <p>Сегашно време _____</p> <p>Минало свършено време _____</p> <p>Минало несвършено време _____</p> <p>Минало предварително време _____</p> <p>Бъдеще време _ в минало _____</p> <p>Минало неопределено време _____</p>	<p>L/0/1/2/3/4/ 5</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1/2/3/4/ 5</p> <p>L/0/1</p>
<p>11.</p>	<p>Преобразувайте пряката реч в косвена и запишете изречението.</p> <p>Стринка Неда ни казваше: «Хайде, вървете и си наберете по една китка и я сложете до портретите на свети, свети Кирил и Методи».</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1</p> <p>L/0/1/2/3</p> <p>L/0/1</p> <p>L/0/1</p>
<p>12.</p>	<p>Препишете откъса, като поправите правописните, граматичните и пунктуационните грешки.</p> <p>Стринка Неда всяка сутрин утиваше в градинката при цветята, уж тревица да отскубне или пръста да разрови за да дишат по леко корените, а в действителнос проверяваше, няма ли да намери следи от нашите стъпки.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1/2/3/4/ 5/6</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1/2/3/4/ 5/6</p> <p>L/0/1</p>

13.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите:</p> <p>Щом останеше доволна от прегледа, върху устните и в сините ѝ очи се появяваше усмивка, в която се долавяше и нещо дяволито, и нещо меко, тъжовно, и рече с ласкав, напевен глас: «Хайде, вървете и си наберете по една китка...»</p> <p>Това изречение е _____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</p>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1												
14.	<p>Назовете и запишете с 1 – 3 изречения три аргумента за значението на Кирило-Методиевото дело в живота на българите.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1 L/0/1 L/0/1/2/3	L/0/1 L/0/1 L/0/1/2/3												
15.	<p>Назовете и запишете три творби, в които присъства темата за роден език и родина, като посочите и имената на авторите.</p> <table border="1" data-bbox="260 1451 1158 1749"> <thead> <tr> <th data-bbox="260 1451 341 1525">№</th> <th data-bbox="341 1451 727 1525">Автор</th> <th data-bbox="727 1451 1158 1525">Заглавие</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="260 1525 341 1599">1</td> <td data-bbox="341 1525 727 1599"></td> <td data-bbox="727 1525 1158 1599"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1599 341 1673">2</td> <td data-bbox="341 1599 727 1673"></td> <td data-bbox="727 1599 1158 1673"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1673 341 1749">3</td> <td data-bbox="341 1673 727 1749"></td> <td data-bbox="727 1673 1158 1749"></td> </tr> </tbody> </table>	№	Автор	Заглавие	1			2			3			L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
№	Автор	Заглавие													
1															
2															
3															
16.	<p>Назовете и запишете три национални и традиционни празника на българите, които се празнуват през пролетта. Посочете техните дати.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3												

